

Seimo kontrolierius rekomenduoja kuo skubiau keisti energetikos ministro pasirašytas taisykles

Vilnius, kovo 22 d.

Seimo kontrolierius, įstaigos vadovas Romas Valentukevičius, siekdamas, kad energetikos ministro įsakymu patvirtintos šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklės neprieštarautų Šilumos ūkio, Energetikos, Geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo, Daugiabučių namų savininkų bendrijų įstatymų bei Vyriausybės patvirtintoms Butų ir kitų patalpų savininkų bendrosios nuosavybės administravimo pavyzdinių nuostatų normoms, siūlo minėtas taisykles kuo skubiau taisyti.

„Taisykles svarbu pakeisti dar ir todėl, kad nebūtų pažeidžiamos vartotojų teisės ir laisvės bei nebūtų ribojamos vartotojams įstatymais garantuotos teisės ir laisvės priimti jų poreikius geriausiai atitinkančius ir jiems naudingiausius sprendimus“, – sako Romas Valentukevičius.

Seimo kontrolierius, ištyręs pareiškėjų kreipimąsi dėl minėtų taisyklių atitikimo aukštesnės teisinės galios teisės aktams, skundą pripažino pagrįstu ir kreipėsi į Vyriausybę, Seimo Ekonomikos bei Teisės ir teisėtvarkos komitetus.

Tyrimą atlikęs Seimo kontrolierius išsiaiškino, kad dauguma šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių nuostatų yra nesuderintos tarpusavyje, iškreipia, pakeičia šilumos ūkio ir kitų įstatymų, tarp jų ir Daugiabučių namų savininkų bendrijų, Vyriausybės patvirtintų Butų ir kitų patalpų savininkų bendrosios nuosavybės administravimo pavyzdinių nuostatų imperatyvių nuostatų turinį, įstatymų leidėjo tikslus ir negina šilumos vartotojų teisių bei teisėtų interesų.

Seimo kontrolierius nustatė, kad neaišku, kuo remiantis minėtos taisyklės riboja vartotojų, pasirinkusių 2-ąjį apsirūpinimo karštu vandeniu būdą (kai šiluma karštam vandeniui ruošti perkama iš šilumos tiekėjo, o geriamasis vanduo karštam vandeniui ruošti – iš geriamojo vandens tiekėjo), galimybes patiems sudaryti sutartis su šilumos ir geriamojo vandens tiekėjais.

Nors iki energetikos ministro pasirašytų taisyklių įsigaliojimo (2010-11-01) vartotojai galėdavo patys sudaryti sutartis tiek su šilumos, tiek su geriamojo vandens tiekėjais.

Seimo kontrolierius pabrėžia, kad tokio ribojimo nėra šilumos ūkio įstatyme, todėl jo atsiradimas įstatymo įgyvendinamosiose taisyklėse, R. Valentukevičiaus nuomone, yra negalimas, ydingas ir pažeidžiantis vartotojų teises.

Be to, taisyklėse numatytas neteisėtas ribojimas vartotojams patiems sudaryti sutartis su šilumos ir vandens tiekėjais suponuoja asmens, galinčio vartotojų vardu sudaryti sutartis su šiais ūkio subjektais, atsiradimą.

Taisyklėse įtvirtinta nauja sąvoka „vartotojams teisėtai atstovaujantis asmuo (valdytojas ar kt.)“, kuris, pasak Energetikos ministerijos, galėtų būtų daugiabučių namų savininkų bendrija arba butų ir kitų patalpų savininkų bendrosios nuosavybės administratorius.

Tačiau Seimo kontrolierius, išanalizavęs teisės aktuose apibrėžtas butų ir kitų patalpų savininkų bendrosios nuosavybės administratoriaus funkcijas, daro išvadą, kad administratorius negalėtų vartotojų vardu pasirašyti su šilumos tiekėju sudaromos šilumos pirkimo–pardavimo sutarties šilumos, skirtos karštam vandeniui ruošti ir cirkuliacijai, pirkti.

Taip pat administratorius negalėtų su geriamojo vandens tiekėju pasirašyti geriamojo vandens pirkimo–pardavimo ir nuotekų šalinimo bei geriamojo vandens karštam vandeniui ruošti pirkimo sutarties.

Kartu administratorius su šilumos tiekėju negalėtų sudaryti sutarties dėl pastato šilumos ir karšto vandens ruošimo įrenginio, kai jis priklauso šilumos tiekėjui, įsigijimo nuosavybėn ar valdymo teisės.

Administratorius negalėtų būti ir vartotojams teisėtai atstovaujantis asmuo, nes remiantis teisės aktais jis turi teisę sudaryti tik sutartis, susijusias su namo bendrojo naudojimo objektų administravimu.

Seimo kontrolierius pažymi, kad Energetikos ministerija, apribodama vartotojų teisę patiems sudaryti pirkimo–pardavimo sutartis su šilumos ir geriamojo vandens tiekėjais ir taip įvesdama asmenį, teisėtai atstovaujantį vartotojams, kuris iš tiesų yra karšto vandens tiekėjas, panaikina apsirūpinimo karštu vandeniu 2-ąjį būdą (kai šiluma karštam vandeniui ruošti perkama iš šilumos tiekėjo, o geriamasis vanduo karštam vandeniui ruošti – iš geriamojo vandens tiekėjo).

Energetikos ministro įsakymu patvirtinus taisykles apsirūpinimo karštu vandeniu 2-asis būdas sutapo su apsirūpinimo karštu vandeniu 1-uoju būdu (centralizuotai paruošto karšto vandens pirkimas iš karšto vandens tiekėjo).

Seimo kontrolieriaus nuomone, Energetikos ministerija viršijo savo įgaliojimus, patvirtindama taisykles, kurių nuostatos netiesiogiai panaikina šilumos ūkio įstatyme numatytą apsirūpinimo karštu vandeniu 2-ąjį būdą, taikomą daugelyje Lietuvos miestų, pakeičia šilumos ūkio įstatymo nustatytą imperatyvų reguliavimą ir pažeidžia įstatymu garantuojamas vartotojų pasirinkimo teises bei laisves.

Išsamiai su Seimo kontrolieriaus Romo Valentukevičiaus atliktu tyrimu galite susipažinti <http://www.lrski.lt/index.php?p=0&l=LT&n=62&pazyma=4982>

Jurgita Matačinskaitė,

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaiga

Viešųjų ryšių specialistė

Tel. (8 5) 266 5132, mob. 8 687 21971, el. paštas: jurgita.matacinskaite@lrs.lt

Seimo kontrolierių veiklos tikslas – ginti žmogaus teisę į gerą viešąjį administravimą, užtikrinantį žmogaus teises ir laisves, prižiūrėti, ar valdžios įstaigos vykdo pareigą tinkamai tarnauti žmonėms.

© Seimo kontrolierių įstaiga